

- 56 Hreppsnefnd er heimilt að hækka eða lækka gjöld, sem ákveðin eru í I. kafla
12. apríl þessarar gjaldskrár, um allt að 20% án sérstakrar staðfestingar ráðuneytisins, enda sé breytingin auglýst í Lögbirtingablaðinu, áður en til hennar kemur.

Gjaldskrá þessi staðfestist hér með samkvæmt vatnalögum nr. 15 20. júní 1923, og raforkulögum nr. 12 2. apríl 1946, til þess að öðlast gildi þegar í stað og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt er úr gildi felld gjaldskrá fyrir Rafveitu Borgarness nr. 144 30. júlí 1951, ásamt breytingu á þeirri gjaldskrá nr. 65 12. apríl 1956.

Atvinnumálaráðuneytið, 12. apríl 1960.

Ingólfur Jónsson.

Þorv. K. Þorsteinsson.

57

12. apríl

REGLUGERÐ

um ökukennslu, próf ökumanna o. fl.

I.

Undirbúningur að ökuþrófi.

1. gr.

Hver sá, sem vill fá almenn réttindi til að stjórna ökutæki, skal sækja um það til lögreglustjóra í heimasveit sinni. Umsókn skal rituð á eyðublað, sem lögreglustjóri lætur í té. Umsókn má einnig senda lögreglustjóra umdæmis þess, sem umsækjandi dvelur í, og getur hann veitt leyfi til próftöku, ef sérstaklega stendur á, að fengnu samþykki lögreglustjóra í heimasveit.

2. gr.

Með umsókn skal senda:

1. Aldursvottorð.
2. Tveir skýrar andlitsmyndir af umsækjanda, berhöfðuðum. Stærð myndar skal vera 35×45 mm. Hún skal vera á endingargóðum ljósmyndapappír, merkja- og stimplalaus og eigi eldri en tveggja ára.
3. Sakavottorð.
4. Vottorð læknis um að umsækjandi hafi sjón og heyrn, eins og krafist er í 5. gr. og sé svo andlega og líkamlega hraustur sem þar greinir.
5. Vottorð löggilts ökukennara, sbr. 10. gr., um að nemandi sé hæfur, að hans dómi, til að taka próf.
6. Samþykki lögreglustjóra í heimasveit umsækjanda, ef umsókn er send öðrum lögreglustjóra.
Gögn þau, sem talin eru í 3.—6. tölulið, mega ekki vera eldri en eins mánaðar. Umsókn til prófs samkvæmt 36. og 37. gr. þurfa þó eigi að fylgja gögn þau, sem talin eru í 2. og 5. tölulið.

3. gr.

Læknisvottorð skal ritað á eyðublað, sem gert er eftir fyrirmælum dómsmálaráðuneytisins. Vottorðið skal sent lögreglustjóra í lokuðu umslagi.

4. gr.

57

12. apríl

Umsækjandi skal fullnægja þessum lágmarkskröfum um heilbrigði:

1. *Sjón*: Að hann hafi án gleraugna eða með gleraugum, er hann venjulega notar, minnst sjónskerpuna 6/12 á betra auga, en 6/24 á hinu. Sjónsviðið skal prófa með hendinni og vera eðlilegt á hvoru auga um sig.

Heimilt er að leyfa manni próftöku, þótt hann sé blindur á öðru auga, eða sjónskerpa sé minni en 6/24 á því, ef hitt augað er óskemmt og með eigi minni sjónskerpun en 6/9 með eða án gleraugna, enda hafi umsækjandi verið með skerta sjón í meira en hálft ár. Þetta gildir þó ekki um próf til aksturs leigubifreiða til mannflutninga, fólksbifreiða fyrir fleiri en 16 farþega eða vörubifreiða, sem skráðar eru fyrir 5 smáasta farm eða meira.

2. *Heyrn*: Að hann hafi heyrn svo góða, að hann heyri orð töluð venjulegum rómi í 8 m fjarlægð, og ekki minni heyrn á verra eyra en að hann heyri þau úr tveggja metra fjarlægð.

3. *Önnur líkamshreygð*: Að hann geti notað báða handleggj og fætur til þess að stýra ökutækinu, hemla og gefa merki. Að hann sé ekki haldinn flogaveiki eða öðrum sjúkdómi, sem ástæða er til að ætla að valdi meðvitundarleysi snögglega.

Mat á líkamshreygð skal miðað við, að umsækjandi geti örugglega stjórnað ökutæki því, sem hann vill fá leyfi til að stjórna.

4. *Andleg heilbrigði*: Að andleg heilbrigði umsækjanda og andlegur þroski sé með þeim hætti, að hann geti örugglega stjórnað ökutæki því, sem umsókn miðast við.

5. gr.

Lögreglustjóri metur, hvort umsækjandi fullnægi skilyrðum til próftöku. Nú telur lögreglustjóri vafa á því, hvort umsækjandi fullnægi kröfum þeim, sem gerðar eru í 4. gr. um heilbrigði eða andlegan þroska, og skal hann þá fá umsögn sérfræðings um vafaatriðið.

Nú telur lögreglustjóri áreiðanleik, samvirkusemi eða reglusemi umsækjanda vafasama samkvæmt framlögðum gögnum eða öðrum upplýsingum, og skal hann þá því aðeins veita heimild til próftöku, að umferðaröryggi verði ekki talin sérstök hættu búin, þótt umsækjandi fái ökuskipteini.

Dómsmálaráðherra getur leyft, að sérstök ökuskipteini séu veitt mönnum, enda þótt þeir fullnægi ekki almennum kröfum um líkamshreygð, og setur þá hverju sinni nánari reglur um kennslu, próf og efni skirteinis.

Hver sá, sem vill fá ökuskipteini samkvæmt 3. mgr. þessarar greinar, sendir lögreglustjóra umsókn um það, ásamt fylgiskjölum, sbr. 2. gr. Lögreglustjóri leitar álits bifreiðaeftirlits ríkisins og sendir síðan dómsmálaráðherra umsóknina ásamt umsögn sinni og fylgiskjölum.

6. gr.

Telji lögreglustjóri skilríki þau, sem umsókn fylgja, fullnægjandi, sendir hann þau til prófdómanda með áritun um próftökuheimild.

II. Um ökukennslu.

A. Löggiltir ökukennarar.

7. gr.

Rétt til þess að hafa á hendi kennslu undir almennt próf í akstri og meðferð bifreiða, hafa þeir einir, sem til þess hafa fengið löggildingu dómsmálaráðherra.

57

12. apríl

Engum má veita ökukennararéttindi, nema hann:

1. Sé orðinn 25 ára gamall.
2. Hafi óflekkað mannorð.
3. Hafi eigi gerzt sekur um alvarleg eða ítrekuð brot á umferðarlögum eða alvarleg brot á áfengislögum.
4. Hafi réttindi til að aka leigubifreið til mannflutninga og hafi stundað akstur að staðaldri eigi skemur en tvö ár eftir að hann öðlaðist þau réttindi.
5. Hafi staðizt sérstakt ökukennarapróf.

Prófgreinar eru:

1. Umferðarlög og reglugerðir, settar samkvæmt þeim.
2. Ökukennsla. Skal próftaki kosta ökutæki til prófsins.
3. Þau efni, sem kennd eru á námskeiðum fyrir bifreiðastjóra á leigubifreiðum til mannflutninga, sbr. 14. gr. a-k.

Prófefni samkvæmt þessum lið skal valið af prófnefnd og því gerð skil í ritgerð, sem rituð skal undir eftirliti prófnefndar. Til samningar ritgerðar skal próftaki fá 2 klst. og eigi afnot hjálpargagna.

Próf skulu haldin eigi sjaldnar en tvisvar á ári. Við prófið skal gefa einkunnir 0—10. Til þess að standast próf, þarf próftaki að fá minnst 6 fyrir hverja prófgrein. Standist próftaki ekki prófið, skal a. m. k. eitt ár líða þar til hann fær að þreyta próf að nýju.

Ökukennararéttindi falla niður 5 árum eftir útgáfu leyfisbréfs, ef það hefur ekki verið endurnýjað.

Dómsmálaráðherra getur, hvenær sem er, svipt mann ökukennararéttindum, ef ástæða er til. Skal það ávallt gert, ef ökukennari missir skilyrði til að öðlast ökukennararéttindi, svo og ef veruleg brögð verða að því, að ökukennari veiti ökumannaefnum, sem eigi standast próf, vottorð, skv. 5. tölulið 2. gr.

Þrátt fyrir ákvæði greinar þessarar skal veita ótímabundin ökukennararéttindi, án gjalds, þeim, sem lokið höfðu hinn 31. des. 1950 prófi til aksturs leigubifreiða til mannflutninga, ef þeir uppfylla skilyrði 2.—3. töluliðs 2. mgr. Ákvæði greinar þessarar um sviptingu ökukennararéttinda gilda jafnt um þá, sem fá löggildingu án prófs.

8. gr.

Kennsla í akstri bifhjóla má aðeins fara fram undir stjórn og umsjón löggilts ökukennara. Rétt til þess að kenna á bifhjól hafa þeir einir, sem til þess hafa fengið löggildingu dómsmálaráðherra. Skulu þeir uppfylla skilyrði 1.—4. töluliðs 2. mgr. 7. gr. og auk þess hafa staðizt próf hjá bifreiðaeftirlitsmanni í ökukennslu og meðferð bifhjóla.

B. Kennslubifreiðar.

9. gr.

Eigi má nota bifreið til ökukennslu, fyrr en bifreiðaeftirlit ríkisins hefur löggilt hana. Aftan og framan á bifreiðinni skulu vera greinileg spjöld með áletrun: KENNSLUBIFREIÐ. Óheimilt er þó að nota spjöldin, þegar bifreiðin er notuð til annars en kennslu. Bifreiðaeftirlit ríkisins ræður gerð kennsluspjalda og hefur sölu þeirra með höndum.

Bifreið verður því aðeins löggilt til kennslu, að hún sé búin tækjum, er kennari geti beitt án aðstoðar nemanda til þess að gefa merki, hemla bifreið, stöðva vél og rjúfa tengsli. Við sæti ökukennara skal komið fyrir hemlunartæki, tengt við fóthemla bifreiðarinnar. Í kennslubifreið skal vera sérstakur baksýnisspegill og þurrka á

framrúðu fyrir ökukennara. Eigi má nota til ökukennslu bifreið með sjálfvirkum 57
eða hálf sjálfvirkum tengslum eða gangskiptingu. Eigin þyngd kennslubifreiðar má 12. apríl
eigi vera minni en 900 kg. Heimilt er þó að nota léttari bifreið til kennslu, ef bil
milli öxla er 2.10 m eða meira.

C. Kennsla í akstri bifreiða og bifhjóla.

10. gr.

Ökukennslu skal miða við, að nemandi geti staðizt próf skv. IV. kafla.

Æfingaakstur má ekki fara fram á vegum, þar sem umferð er mikil, fyrr en nemandi hefur náð þeirri leikni í akstri, að eigi stafi sérstök hættu af. Ökukennsla skal fara fram á vegum bæði í þéttbýli og utan þess. Ökukennari skal tilgreina í kennsluvottorði, hvenær og í hve margar klukkustundir kennt hafi verið í þéttbýli og utan þess.

Gjald fyrir ökukennslu skal ekki vera hærra en sem nemur gjaldi að degi til fyrir leigubifreiðar á þeim stað, sem kennslan fer fram á, ásamt 25% álagi.

D. Kennsla í meðferð og stjórn leigubifreiða til mannflutninga og 5 smálesta vörubifreiða.

11. gr.

Halda skal í Reykjavík og í öðrum kaupstöðum og kauptúnum, þar sem ástæða þykir til, námskeið fyrir þá, sem öðlast vilja réttindi til að stjórna leigubifreiðum til mannflutninga og vörubifreiðum, sem skráðar eru fyrir 5 smálesta farm eða meira. Dómsmálaráðherra skipar forstöðumann námskeiðanna og löggildir staðgöngumenn hans utan Reykjavíkur.

Námskeið skal jafnaðarlega halda haust og vor, ef þátttakendur eru nægilega margir.

Forstöðumaður hefur á hendi alla umsjón með námskeiðum. Hann ræður stundakennara og sér um útvegum á því, sem til námskeiðs þarf, eftir því, sem dómsmálaráðuneytið ákveður nánar.

12. gr.

Umsóknir um þátttöku í námskeiði skal senda bifreiðaeftirliti ríkisins, sem annast afgreiðslu þeirra til forstöðumanns.

Þátttökuskilyrði eru þessi:

- a. 19 ára aldur.
- b. Almenn réttindi til bifreiðaaksturs.
- c. Að umsækjandi hafi ekið bifreið að staðaldri ekki skemur en 6 mánuði og þar af ekki skemur en 3 mánuði á undanförunum 12 mánuðum.
- d. Að umsækjandi hafi ekki á undanförunum 12 mánuðum verið sviptur ökuskrarteini né gerzt brotlegur við ákvæði um neyzlu eða meðferð áfengra drykkja.
- e. Að umsækjandi hafi óflekkað mannorð, ef um er að ræða réttindi til farþegaflutninga í atvinnuskyni.
- f. Að umsækjandi hafi staðizt ökuþróf skv. c-lið 33. gr.

Umsókn skal fylgja aldursvottorð, ökuskrarteini, vottorð tveggja valinkunnra manna um skilyrði c-liðar, læknisvottorð samkv. 4. tölulið 2. gr. og sakavottorð.

13. gr.

Námskeið skulu að jafnaði standa 4—6 vikur og kennslustundir vera um 180 samkvæmt stundaskrá, er forstöðumaður semur. Fyrir þátttöku í námskeiði greiði hver nemandi kennslugjald, er ákveða skal, áður en námskeið hefst, og miða við,

57 að gjöldin hrökkvi til greiðslu kostnaðar við það. Kennslugjald greiðist fyrir fram
12. apríl til forstöðumanns eða staðgöngumanns hans.

14. gr.

Kennsla á námskeiði skal vera bæði verkleg og munnleg.

Kennslan skal einkum fjalla um:

- a. Hvernig þau tæki vinna, sem stjórnað er úr sæti bifreiðarstjóra og hvernig skuli beita þeim.
- b. Rafmagnskerfi.
- c. Kælivatnskerfi.
- d. Smurningskerfi.
- e. Benzínkerfi ásamt benzingjöf.
- f. Gerð og starfsháttu vélar að öðru leyti.
- g. Tengsli, skiptihjólakassa og mismunadrif.
- h. Hemla.
- i. Stýrisbúnað.
- j. Viðgerðir á algengum smábílunum.
- k. Hvað gera skuli, er vanda ber að höndum, svo sem ef eldur kemur upp í bifreið eða slys verða.
- l. Umferðarlög og reglur samkvæmt þeim.
- m. Réttu aksturshætti.

15. gr.

Forstöðumaður getur undanþegið nemanda frá tímasókn í einstökum námsgreinum, ef sannað er, að hann hafi sérmenntun í þeim.

Skýlt er nemendum að hlýða þeim reglum, sem forstöðumaður setur til að styðja að reglu og aga á námskeiðum, að viðlagðri brottvisun, ef nemandi lætur eigi skipast við áminningu.

E. Æfingaakstur á reiðhjólum með hjálparvél.

16. gr.

Nám í akstri reiðhjóls með hjálparvél má fara fram án kennara. Æfingaakstur má ekki fara fram, fyrr en fengin hefur verið til hans heimild hjá lögreglustjóra og ekki fyrr en 14 dögum áður en próf skal þreytt.

Meðan á æfingaakstri stendur, skal ökumaður hafa með sér sönnunargögn um, að hann hafi fengið heimild til æfingaaksturs. Lögreglustjóri getur ákveðið, hvar æfingaakstur má fara fram.

Heimilt skal lögreglustjóra að krefjast þess, að umsækjandi taki þátt í stuttu námskeiði í umferðarreglum, akstri og meðferð reiðhjóla með hjálparvél.

F. Æfingaakstur á dráttarvélum.

17. gr.

Nám í akstri dráttarvéla skal fara fram undir eftirliti manns, sem leyfi hefur til að stjórna dráttarvél á alfaravegi. Námi skal haga þannig, að eigi stafi sérstök hættu af.

III. Prófdómendur.

18. gr.

Bifreiðaeftirlitsmenn eru prófdómendur við almennt bifreiðarstjórpróf og próf í akstri bifhjóla.

Dómsmálaráðherra getur löggilt aðra hæfa menn til prófdómendastarfa. Prófdómendur mega ekki stunda ökukennslu.

19. gr.

57

12. apríl

Dómsmálaráðherra skipar þriggja manna prófnefnd við próf samkv. 32. gr. og skal forstöðumaður námskeiðs skv. 11. gr. vera formaður hennar. Annar hinna prófnefndarmanna skal hafa sérþekkingu í vélfræði, en hinn vera bifreiðaeftirlitsmaður. Dómsmálaráðherra ákveður þóknun prófnefndar.

Forstöðumanni er heimilt að ráða sérfræðinga til prófdómendastarfa í einstökum greinum. Formaður prófnefndar skiptir verkum með nefndarmönnum, þannig að einn prófdómandi dæmi með kennara í hverri prófgrein, en í prófakstri skulu vera 2 prófdómendur.

Prófdómendur við próf samkv. 35. gr. skulu vera 2 bifreiðaeftirlitsmenn, sem forstöðumaður bifreiðaeftirlitsins kveður til þess.

20. gr.

Bifreiðaeftirlitsmenn eða aðrir, sem lögreglustjórar telja til þess hæfa, eru prófdómendur við próf í akstri reiðhjóla með hjálparvél.

Lögreglustjórar fela bifreiðaeftirlitsmönnum eða öðrum þeim, sem hafa bifreiðarstjóraréttindi og reynslu í akstri dráttarvéla, að vera prófdómendur við próf í akstri dráttarvéla.

21. gr.

Dómsmálaráðherra skipar þriggja manna prófnefnd til að annast próf skv. 7. gr. og ákveður þóknun hennar. Einn nefndarmanna skal vera lögfræðingur og tveir bifreiðaeftirlitsmenn.

IV. Ökupróf.

A. Almenn bifreiðarstjórapróf.

22. gr.

Pegar prófdómanda hefur borizt umsókn um próftöku samkvæmt 6. gr., ákveður hann, hvenær próf skuli haldið. Skal það gert svo fljótt sem ástæður leyfa. Skal prófið fara fram á þeim tíma, og á þeim vegum, að verulega reyni á ökuhæfni próftaka.

Umsækjanda ber að gefa sig fram til prófs, áður en tveir mánuðir eru liðnir frá því að lögreglustjóri áritaði próftökuheimild. Nú gefur umsækjandi sig ekki fram innan þess tíma og verður hann þá ekki prófaður nema ný áritun lögreglustjóra sé fengin.

Nú hefur umsækjandi eigi mætt til prófs, er það skyldi haldið, og ber honum þá að greiða prófgjald að nýju, ef hann vill reyna próf, nema hann sanni lögmæt forföll.

23. gr.

Við próf skal nota kennslubifreið, sbr. 9. gr., og greiðir próftaki kostnað af notkun hennar við prófið.

24. gr.

Próf skal vera fræðilegt og verklegt og skal prófa í hvoru um sig. Fræðilega prófinu skal ljúka fyrst og er það munnlegt. Standist umsækjandi það ekki, má hann eigi reyna verklega prófið að því sinni. Fræðilega prófið missir gildi, ef verklega prófið er ekki tekið innan eins mánaðar.

Nú kemur það fram við verklegt próf, að þekkingu próftaka í þeim efnum, sem fræðilega prófið fjallar um, er mjög áfátt, og skal þá vísa próftaka til fræðilegs prófs að nýju.

- 57 Að jafnaði skal fræðilega prófið standa í a. m. k. 15 mínútur og hið verklega
12. apríl eigi skemur en hálfa klukkustund. Hætta ber þó prófi fyrir, ef ljóst er, að próftaki standist ekki prófið.

Verklegt próf skal haldið eins fljótt og við verður komið að fræðilegu prófi loknu.

Standist umsækjandi ekki annað hvort prófið, má hann ekki reyna próf að nýju, fyrir en að 2 vikum liðnum. Undanþágu getur lögreglustjóri þó veitt, ef ástæður mæla með.

25. gr.

Í hinu fræðilega prófi skal þekking próftaka á gerð bifreiðar og meðferð reynd þannig, að hann geri grein fyrir:

- a. Hvernig nota má einfaldar aðferðir til þess að komast að raun um, hvort gallar séu á stýrisbúnaði:
 1. Með því að athuga, hvort óeðlilegt hlaup sé í stýri.
 2. Með því að athuga, hvort stýri verði beitt hljóðlega og á auðveldan hátt í akstri.
 3. Með því að athuga, hvort bifreiðin rási eða taki í stýrið.
- b. Hvernig komast má að raun um, hvort hemlar eru eins og vera ber og hverjar séu hemlunarvegalengdir, enda geri hann grein fyrir:
 1. Hvernig reyna skuli, hvort hemlar séu í lagi með því að stíga á hemlafetil og taka í handfang stöðuhemla.
 2. Hver hemlunarvegalengd megi mest vera, ef ekið er á 30, 60 eða 70 km hraða á klst. miðað við, að hemlum sé beitt á fjögur hjól. Próftaka ber og að vita, að hemlunarvegalengdin er næstum helmingi meiri, þegar hemlum er beitt á tvö hjól, svo og að færð, halli vegar, gerð hans og ástand skiptir máli. Hann verður að þekkja meginreglur um vegalengdir, sem vænta má, að bifreið fari milli þess, sem ökumaður skynjar þörf hemlunar og framkvæmdar hennar.
- c. Ákvæðum umferðarlaga og reglugerða um ljósabúnað bifreiða, þ. á m. um glitaugu og notkun ljósa.
- d. Ákvæðum um merkjataki og notkun þeirra.
- e. Hættu af kolsýrlingseitrun.
- f. Bruna- og sprengihættu af uppgufun eldfimra efna.
- g. Hvað beri að gera til að komast hjá óþarfa hávaða í akstri með réttum akstursháttum og réttri meðferð og viðhaldi ökutækis.

26. gr.

Tilgangur prófs samkvæmt 25. gr. a-d er að komast að raun um, hvort próftaki hafi þá þekkingu á gerð og búnaði bifreiða, að hann geti fundið galla eða bilanir, er fram kunna að koma, og verulegu máli skipta um öryggi. Eigi ber að leggja áherzlu á tæknileg heiti einstakra hluta eða smíðislag bifreiða.

27. gr.

Sá hluti fræðilega prófsins, er fjallar um umferðarlöggjöf, skal einkum beinast að:

- a. Umferðarreglum laga nr. 26/1958 (IV. kafla).
- b. Ákvæðum umferðarlaga um ábyrgð ökumanna og skyldur, einkum ef þeir eru miður sín, þreyttir, svefnlitlir eða með áhrifum áfengis eða deyfilyfja.
- c. Reglum um umferðarmerkingar og umferðarstjórn lögreglumanna.

28. gr.

57

12. apríl

Þegar próftaki er reyndur í meðferð ökutækis og umferðarreglum, skal prófa þekkingu hans á hættum þeim, sem sérstök atvik valda, og ökutækni hans, er þannig ber við, t. d. þegar ekið er í roki, rigningu, hríð, myrkri eða á snjó, lausamöl eða hálfu.

29. gr.

Við verklegt próf skal prófdómandi sitja við hlið próftaka. Prófdómandi skal því aðeins hafa afskipti af stjórn bifreiðar, að umferðaröryggi krefjist. Hann skal, eftir því sem unnt er, láta próftaka afskiptalausán, en fylgjast vel með aksturs-háttum hans, gæta að, hvort hann fer eftir umferðarreglum, hvort hann aki eðlilega miðað við aðstæður, hvort hann búi sig undir snögg viðbrögð, þar sem búast má við hættu (vegamót, börn að leik o. s. frv.), hvort hann sýni öðrum vegfarendum tillitsemi, hvort hann beiti stjórnækjum bifreiðarinnar rétt og með nægjanlegri leikni og hvort hann sýni stillingu og dómgreind við aksturinn. Jafnframt ber honum að kynna sér eftir föngum, hvort próftaki sé búinn því andlega og líkamlega atgervi, sem tilskilið er.

Nauðsynlegar ábendingar og fyrirmæli ber prófdómanda að gefa greinilega og í tæka tíð, þannig að próftaka gefist ráðrúm til að skilja þær og framkvæma. Eigi má prófdómandi gefa fyrirmæli, sem leiða myndu til umferðarbrota, ef hlýtt væri.

Í upphafi prófs lætur prófdómandi próftaka gera stuttlega grein fyrir stjórnækjum, öryggistækjum, mælum og öðrum þeim tækjum, sem beitt er frá öikumanns-sæti, og prófar hann í notkun þeirra.

30. gr.

Próftaki skal ræsa hreyfil bifreiðarinnar. Prófdómandi skal gæta þess, að próftaki hafi, áður en hann ræsir hreyfil, gengið úr skugga um, að ökutækið sé í hlutlausu gangstigi og stöðuhemill í hemlunarstöðu.

Prófa skal í hemlun og snöggri hemlun samkvæmt skipun. Einnig skal prófa hæfni próftaka í að aka af stað, aka í beygjum, hemla í brekkum, leggja ökutæki, snúa því og aka aftur á bak. Próftaki skal sýna við prófraunir þessar, að hann geri sér grein fyrir stærð ökutækis og útlinum þess, svo og fjarlægð hjóla frá brún akbrautar, þegar beygt er. Hann skal sýna, að hann skynji rétt fjarlægðir og hraða, að hann kunni að beita hemlum rétt, þegar ekið er af stað í halla og geti dregið úr hraða ökutækis með gangstigabreytingu. Próftaki skal sýna, að hann taki nægjanlegt tillit til annarra vegfarenda.

31. gr.

Aksturspróf skal ávallt halda á vegum bæði í þéttbýli og utan þess. Prófi skal haga þannig, að próftaki sýni hæfni í akstri úr lítilli umferð í meiri umferð og akstri um vegamót samkvæmt settum reglum. Prófdómandi skal gæta þess, hvort próftaki aki hæfilega hratt eftir aðstæðum, hvort hann aki á réttum stað á akbraut og hvort hann aki fram úr öðrum ökutækjum á öruggan og réttan hátt. Hann skal athuga, hvort próftaki beiti stjórnækjum og öðrum öryggistækjum réttilega meðan ekið er, þ. á m. rúðuburrkum, ljósabúnaði og merkjatakjum eftir því, sem við á.

B. Próf í meðferð og stjórn leigubifreiða til mannflutninga og vörubifreiða fyrir 5 smálesta farm og meira.

32. gr.

Að loknu námskeiði, samkvæmt 11. gr., skal halda próf. Þó skal próf í akstri hafa farið fram, áður en námskeið hefst.

57. **apríl** Óski einhver, sem ekki er nemandi námskeiðs, að ganga undir próf, skal hann senda umsókn um það til forstöðumanns námskeiðs eigi síðar en mánuði áður en próf byrjar. Umsókn skal fylgja vottorð um, að umsækjandi fullnægi inntöku-skilyrðum á námskeið, sbr. 12. gr., og auk þess vottorð um, að hann hafi lokið sveinsprófi í bifvéla-virkjun eða hlotið svipaða undirbúningsmenntun, sem próf-nefnd tekur gilda, eða prófnefndin telur hann færán um að ganga undir prófið vegna sérkunnáttu hans eða hæfni.

33. gr.

Próf er bæði fræðilegt og verklegt. Fræðilega prófið er munnlegt og skriflegt. Við próf skal gefa einkunn fyrir:

- a. Þekkingu á aflvélum bifreiða, rafmagns-, kælivatns-, eldsneytis- og smurningskerfum þeirra, svo og orsökum gangtruflana.
- b. Þekkingu á aflfærslutækjum bifreiða, svo sem tengslum, skiptihjólakassa og mismunadrifi. Ennfremur hemlum, stýrisbúnaði og smurningsaðferðum.
- c. Próftakstur. Við prófið skal nota vörubifreið fyrir 5 smálesta farm eða meira og skal hver próftaki prófaður í minnst eina klukkustund við mismunandi aðstæður, svo glöggst komi fram hæfni hans og leikni í bifreiðastjórn. Prófnefnd getur veitt væntanlegum próftaka heimild til æfingaaksturs á bifreið af framangreindri stærð í allt að tvær vikur fyrir próf. Ef sérstakar aðstæður eru fyrir hendi, svo sem ef próftaki uppfyllir ekki kröfur um líkamshreysti, getur dómsmálaráðuneytið veitt undanþágu til þess að nota megi við prófið 5—6 manna bifreið. Veitir prófið þá ekki réttindi til aksturs stærri bifreiða. Skal athugasemd um það rituð á prófskírteini og ökuskírteini.
- d. Þekkingu á umferðarlöggjöf, slysaþjálf og hvað gera skuli, ef sérstök vandkvæði ber að höndum.

Við prófið skal gefa einkunnir 0—10. Lægsta meðaleinkunn, sem þarf til að standast prófið, er 6 og má einkunn í prófakstri ekki vera lægri.

34. gr.

Próftakar skulu mæta stundvíslega á tilteknum stað til prófsins og mega ekki án leyfis vika þaðan, meðan prófið stendur yfir.

Gangi próftaki frá prófi vegna sjúkleika og sanni síðar með læknisvottorði, að hann hafi haft forföll, má prófa hann í því, sem eftir var, svo fljótt sem því verður við komið, þó eigi síðar en innan 6 mánaða. Er þá fullgildur sá hluti prófsins, sem lokið var, þegar hann forfallaðist.

Próftaki, sem staðizt hefur próf, fær prófskírteini.

Að loknu námskeiði og prófi semur forstöðumaður skýrslu um prófið. Þar skal geta nafna nemenda og próftaka, fæðingardaga, fæðingarstaða og verkefna við prófið. Prófnefnd ritar einkunnir í prófbók, dagsetur hana og staðfestir með undirskrift sinni.

Prófbók skal geyma í vörzlum bifreiðaeftirlitsins í Reykjavík, en endurrit skal senda dómsmálaráðuneytinu. Jafnframt skal senda lögreglustjóra þeim, sem hlut á að máli, nöfn þeirra, er staðizt hafa prófið.

C. Próf í akstri fólksbifreiða fyrir fleiri en 16 farþega.

35. gr.

Til þess að öðlast ökuskírteini til aksturs fólksbifreiða, er flytja mega fleiri en 16 farþega, skal ljúka sérstöku prófi. Skilyrði til próftöku er, að umsækjandi hafi réttindi til aksturs leigubifreiða til mannflutninga.

Próf skulu haldin í Reykjavík og á Akureyri ár hvert í fyrri hluta apríl- og

septembermánaða. Umsókn um próftöku skal senda bifreiðaeftirliti ríkisins fyrir 57
1. apríl eða 1. september. Með umsókn skulu fylgja prófskírteini, samkvæmt 34. 12. apríl
gr., læknisvottorð og sakavottorð.

36. gr.

Prófa skal aksturshæfni og þekkingu á sérreglum um gerð og búnað almennings-
bifreiða og skipulag fólksflutninga með bifreiðum. Aksturspróf skal fara fram á
vegum í þéttbýli þar sem umferð er mikil og utan þéttbýlis við mismunandi að-
stæður. Við prófið skal nota bifreið, sem flutt getur 40 farþega. Skal prófakstur
standa yfir í a. m. k. 1 klst.

Við próf þetta skal ekki gefa einkunnir, heldur aðeins meta, hvort próftaki
sé hæfur eða ekki.

Próftaki greiði fyrirfram kostnað við próf.

D. Próf í akstri bifhjóla.

37. gr.

Hinn fræðilegi hluti prófsins skal vera í samræmi við reglurnar í 25. gr., eftir
því sem við á. Próftaki skal ennfremur gera grein fyrir þeim mun, sem er á því
að stýra og hemla bifhjóli, eftir því hvort ekið er með farþega eða ekki. Hann skal
einnig gera grein fyrir notkun handhemils.

Verklegt próf skal halda þar sem prófdómandi getur fylgzt með akstrinum. Því
prófi skal haga á sama hátt og prófi bifreiðarstjóra með þeim breytingum, sem
leiða af eðli ökutækjanna.

E. Próf í akstri reiðhjóla með hjálparvél.

38. gr.

Reyna skal aksturskunnáttu próftaka, þekkingu þeirra á umferðarreglum og
hæfileika að öðru leyti til að aka reiðhjóli með hjálparvél.

E. Próf í akstri dráttarvéla á alfaraleiðum.

39. gr.

Reyna skal aksturskunnáttu próftaka, þekkingu þeirra á umferðarreglum og
hæfileika þeirra að öðru leyti til að aka dráttarvél. Skal próftaki gera grein fyrir
þeim sérstöku hættum, sem fylgja notkun dráttarvéla m. a. vegna gerðar þeirra og
notkunarmöguleika.

V. Ökuskírteini.

A. Útgáfa ökuskírteina.

40. gr.

Að prófi loknu tilkynnir prófdómandi próftaka, hvort hann hafi staðizt próf.
Óski próftaki, sem ekki hefur staðizt próf, að fá að vita ástæður þess, skal það
upplýst. Jafnframt endursendir prófdómandi lögreglustjóra prófgögn með áritun
um prófið.

Komist prófdómandi að því við próf, að andlegri eða líkamlegri hreysti próf-
taka sé að einhverju áfátt, skal hann geta þess í tilkynningu til lögreglustjóra,
hvort sem próftaki hefur staðizt próf eða ekki.

Hafi próftaki staðizt próf og uppfylli að öðru leyti skilyrði til að fá ökurétt-
indi, veitir lögreglustjóri honum ökuskírteini. Sé ökuskírteini veitt með sérstökum
skilyrðum, skulu skilyrðin skráð á það.

B. Form og efni ökuskirteinis.

41. gr.

Dómsmálaráðuneytið lætur gera eyðublöð fyrir ökuskirteini til aksturs bifreiða og bifhjóla.

Í ökuskirteini skal greina:

1. Númer skirteinis.
2. Fullt nafn, fæðingardag, fæðingarár og heimili skirteinishafa.
3. Hvar og hvenær skirteini er fyrst útgefið.
4. Gildistíma skirteinis.
5. Hvers konar réttindi skirteini veitir. Áritun skal gerð í skirteini um aukin réttindi samkvæmt 3. mgr. 27. gr. umferðarlaga nr. 26 1958.
6. Takmarkanir, ef réttindi eru takmörkuð skv. 29. gr. umferðarlaga.

Í skirteini skal vera mynd af skirteinishafa, stimpluð af lögreglustjóra.

42. gr.

Heimild til aksturs dráttarvéla eða reiðhjóla með hjálparvél skal rituð á öftustu síðu innlends vegabréfs, svo hljóðandi: Vegabréfshafi hefur heimild til að stýra dráttarvél, eða: Vegabréfshafi hefur heimild til að stýra reiðhjóli með hjálparvél, eða: Vegabréfshafi hefur heimild til að stýra dráttarvél og reiðhjóli með hjálparvél. Áritun þessi skal vera dagsett og undirrituð af lögreglustjóra.

43. gr.

Heimild til aksturs leigubifreiða, stórra vörubifreiða og fólksbifreiða, sem flytja mega fleiri en 16 farþega, skv. 3. mgr. 27. gr. umferðarlaga nr. 26 1958, skal skrá í ökuskirteini að afloknu hverju prófi.

C. Erlend ökuskirteini.

44. gr.

Sá, sem dvelur hér á landi um stundarsakir og hefur eigi íslenzkt ökuskirteini, má stjórna ökutæki hér á landi eins og í heimalandi samkvæmt alþjóðasamningum, sem Ísland er aðili að.

Heimilt er lögreglustjóra að gefa út íslenzkt ökuskirteini til þeirra, sem dvelja hér á landi og hafa erlent ökuskirteini, án þess að umsækjandi gangi undir ökuþróf, enda fullnægi hann öðrum skilyrðum til þess að öðlast íslenzkt ökuskirteini. Umsókn skulu fylgja gögn samkvæmt 1.—4. tölulið 2. gr., svo og vottorð löggilts ökukennara um að umsækjandi sé hæfur ökumaður og hafi næga þekkingu á íslenzkum umferðarreglum. Telji lögreglustjóri hæfni umsækjanda vafasama, skal ekki gefa út ökuskirteini, nema umsækjandi standist ökuþróf. Þeir, sem hafa gilt danskt, finnskt, norskt eða sænskt ökuskirteini, þurfa þó eigi að leggja fram vottorð ökukennara né taka ökuþróf.

Ákvæði greinar þessarar ná ekki til réttinda samkvæmt 3. mgr. 27. gr. umferðarlaga nr. 26 1958.

D. Um glötuð ökuskirteini o. fl.

45. gr.

Hafi ökuskirteini glatazt, skemmt eða eyðilagzt, má gefa út samrit þess, er veiti sömu réttindi og hið glataða skirteini og til jafnlangs tíma. Eigi þarf þá að leggja fram ný vottorð, en rannsaka skal í sakaskrá, hvort viðkomandi hafi enn rétt til að stýra ökutæki. Finnist glatað skirteini, skal tafarlaust skila því til

lögreglustjóra. Skemmt ökuskrirteini, sem samrits er beiðst af, skal afhenda lög- 57
reglustjóra.

12. apríl

E. Endurnýjun og afturköllun ökuskrirteinis.

46. gr.

Ökuskrirteini gildir í 5 ár frá útgáfudegi. Ökuskrirteini fyrir mann, sem er orðinn 70 ára, má þó gefa út til skemmri tíma. Sama gildir, þegar vafi er um reglusemi umsækjanda eða vænta má, að andlegt eða líkamlegt atgervi hans breytist að mun á næstu 5 árum. Leita skal umsagnar héraðslæknis, áður en ákvörðun er tekin samkvæmt síðastgreindu ákvæði.

Sá, sem óskar endurnýjunar ökuskrirteinis, skal senda lögreglustjóra, sbr. 1. gr., umsókn um endurnýjun ásamt 2 myndum, læknisvottorði og sakavottorði, sbr. 2. mgr. 2. gr. Jafnframt skal afhenda lögreglustjóra ökuskrirteini það, sem óskast endurnýjað. Skal hið endurnýjaða ökuskrirteini bera hið upphaflega númer. Lögreglustjóri getur krafizt þess, að umsækjandi gangi undir próf að nýju og skal það að jafnaði gert, ef meira en tvö ár eru liðin frá því að ökuréttindi umsækjanda féllu niður. Eigi er skylt að nota löggilta kennslubifreið við próf samkvæmt þessari málsgrein.

Hið nýja ökuskrirteini gildir frá útgáfudegi þess.

47. gr.

Lögreglustjóri getur, hvenær sem er, afturkallað ökuskrirteini, ef skirteinishafi fullnægir ekki lengur skilyrðum til að öðlast það. Lögreglustjóri getur sett það skilyrði fyrir endur afhendingu skirteinis, að lögð séu fram gögn, sem hann tekur gild, svo sem læknisvottorð, sakavottorð og, ef ástæða þykir til, vottorð um að umsækjandi hafi staðizt ökumannspróf að nýju. Eigi þarf þá að nota löggilta kennslubifreið við prófið.

Lögreglustjóri getur veitt ökumanni kost á að leysa sig frá prófi samkvæmt þessari grein með því að taka þátt í stuttu námskeiði í umferðarreglum, ef vanþekking hans í umferðarreglum er aðalástæða afturköllunar. Námskeið þessi skulu haldin á vegum lögreglustjóra.

VI. Skrá um ökuskrirteini.

A. Bifreiðastjórar.

48. gr.

Við hvert lögreglustjóraembætti skal haldin skrá um veitt ökuskrirteini. Skrá þessi skal færð á spjöld, sem dómsmálaráðuneytið lætur gera, og raðað í starfrófsröð. Auk þess skal bókfæra útgáfu ökuskrirteina í tímaröð og greina þar full nöfn skirteinishafa og númer ökuskrirteina.

Á spjaldskrá skal greina:

1. Númer ökuskrirteinis.
2. Nafn, fæðingardag fæðingarár og fæðingarstað skirteinishafa.
3. Heimili skirteinishafa.
4. Hvar skirteini er fyrst útgefið og hvenær.
5. Gildistíma ökuskrirteinis.
6. Endurnýjanir og dagsetningar þeirra.
7. Hver réttindi veitt eru.
8. Sviptingu eða afturköllun ökuleyfis. Flytja skal spjöld í sérstaka skrá meðan ökuleyfisviptingu eða afturköllun varir.
9. Annað það, er máli skiptir.

57 Á skrána skal festa mynd skirteinishafa, sams konar og í ökuskírteini hans
12. apríl og tekinni á sama tíma.

Fylgiskjöl með umsóknnum um ökuskírteini skal geyma við embætti þar, sem ökuskírteini var gefið út. Sama gildir um endurnýjanir. Fylgiskjöllum skal raðað í tímaröð.

49. gr.

Taka skal spjöld af aðalspjaldskrá og raða á aukaskrá eftir sömu reglum, ef:

1. Skirteinishafi er látinn.
2. Skirteinishafi hefur verið sviptur ökuleyfi ævilangt.
3. Endurnýjunar hefur eigi verið beiðst í 10 ár.

50. gr.

Ef lögreglustjóri endurnýjar ökuskírteini, sem upphaflega er gefið út í öðru umdæmi eða veitir aukin réttindi samkv. 3. mgr. 27. gr. umferðarlaga nr. 26 1958, skal hann tilkynna það bréflega lögreglustjóra þeim, sem upphaflega gaf skírteinið út, og getur hann þá breytingarinnar á spjaldskrá sinni.

B. Stjórnendur annarra ökutækja.

51. gr.

Halda skal sérstakar skrár um veitt réttindi til að stýra bifhjóli, dráttarvél, reiðhjóli með hjálparvél og vélknúnum ökutækjum fyrir sjúklinga, sbr. 3. mgr. 5. gr.

VII. Um gjöld.

52. gr.

Gjöld samkvæmt reglugerð þessari skulu vera:

A. Prófgjöld

1. Almennt bifreiðarstjórapróf	kr. 150.00
2. Bifhjólapróf	— 100.00
3. Próf skv. 38. gr. (reiðhjól með hjálparvél)	— 35.00
4. Próf skv. 39. gr. (dráttarvél)	— 75.00
5. Ökukennarapróf	— 500.00

B. Skirteinagjöld:

1. Leyfisbréf til ökukennslu	kr. 150.00
2. Ökuskírteini bifreiðastjóra	— 75.00
3. Skírteini til aksturs bifhjóls	— 50.00
4. Leyfi til að stýra reiðhjóli með hjálparvél	— 25.00
5. Leyfi til að stýra dráttarvél	— 25.00

Um gjöld fyrir endurnýjun skírteina fer samkvæmt B-lið 1.—5.

53. gr.

Brot á reglugerð þessari varða viðurlögum samkvæmt VII. kafla umferðarlaga nr. 26 1958.

54. gr.

Með reglugerð þessari er numin úr gildi reglugerð nr. 178 13. des. 1948 um kennslu og próf bifreiðastjóra með áorðnum viðaukum og breytingum, svo og öll önnur ákvæði, er brjóta í bága við reglugerð þessa.

55. gr.

57

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í umferðarlögum nr. 26 2. 12. apríl maí 1958, öðlast gildi þegar í stað.

Í dómsmálaráðuneytinu, 12. apríl 1960.

Ingólfur Jónsson.

Gústav A. Jónasson.

REGLUGERÐ

58

15. apríl

um fyrirframgreiðslu skatta o. fl.

1. gr.

Tollstjóranum í Reykjavík og lögreglustjórum er heimilt að innheimta hjá hverjum gjaldanda upp í skatta yfirstandandi árs með fjórum jöfnum greiðslum, er falli í gjalddaga 1. marz, 1. apríl, 1. maí og 1. júní, fjárhæð jafnháa helmingi þeirra þinggjalda, er honum bar að greiða næstliðið ár.

Eftirstöðvar þinggjalda hinn 1. ágúst ár hvert er heimilt að innheimta hjá hverjum gjaldanda með fjórum jöfnum greiðslum, er falli í gjalddaga 1. ágúst, 1. september, 1. október og 1. nóvember.

Nú hefur gjaldandi ekki lokið greiðslu þess hluta þinggjaldsins, sem honum bar að ljúka, áður en 15 dagar eru liðnir frá gjalddaga hans, og er þá allt þinggjaldið þegar fallið í gjalddaga.

2. gr.

Nú hafa tekjur gjaldanda á skattárinu verið lægri en á næsta ári áður, svo að nemi 30% eða þar yfir, eða ástæður hans versnað með öðrum hætti svo mjög að vænta megi þess, að mun lægri skattar verði lagðir á hann en árið áður, og getur hann þá krafizt lækkunar á fyrirframgreiðslunni samkvæmt 1. gr. reglugerðar þessarar.

Viðkomandi skattyfirvöld ákveða lækkunina.

3. gr.

Nú verður ljóst, þegar álagningu skatta er lokið, að gjaldandi hafi þegar greitt meira en álögðum skatti nemur, skal þá endurgreiða það, sem ofgreitt er ásamt $\frac{1}{2}\%$ vöxtum fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem féð var í vörzlu innheimtumanna ríkissjóðs.

4. gr.

Um greiðslu samkvæmt reglugerð þessari gilda ákvæði tekju- og eignarskattslaga svo og reglugerðar nr. 147/1955, um dráttarvexti, skyldu kaupgreiðanda til að halda eftir af kaupi launtaka upp í skattana, svo og önnur ákvæði eftir því sem við á.

Fyrirframgreiðsluna má taka lögtaki.

5. gr.

Ákvæði reglugerðar þessarar koma til framkvæmda frá og með þinggjöldum ársins 1960, samanber þó 6. gr.

6. gr.

Að því er varðar þinggjöld ársins 1960, þá er heimilt að innheimta upp í þau fyrirfram hjá hverjum gjaldanda með tveimur jöfnum greiðslum, er falla í gjald-